

PACHET DE ACTIVITĂȚI

Conferințele de filosofie „Platon 2.1”

17

Conferințele de filosofie „Platon 2.1”

1. Public țintă:

- Elevi din clasa a XII-a, la disciplina *Filosofie*, la sfârșitul fiecărui semestru.
- Mo delul se poate aplica și la *Sociologie și Economie* (dar și la alte discipline).

2. Timp:

- Scrierea aplicațiilor pentru conferințe poate dura câteva săptămâni, iar evaluarea lor asemenea. Profesorul stabilește orarul desfășurării conferințelor.
- Conferințele propriu-zise pot fi organizate câte una la finalul fiecărui semestru.
- O conferință poate fi organizată în afara programului formal, într-o zi sau două, în fiecare zi câteva ore, sau în timpul orelor, pe parcursul a 3-4 săptămâni.
- În cadrul unei conferințe, o prezentare poate dura 15 minute, iar sesiunea de Q&A, 10 minute.

3. Obiective de învățare:

Elevii vor putea să:

- reconstruiască un argument filosofic și să ofere o critică justificată acestui argument.
- elaboreze un eseu structurat pe teme de filosofie.
- prezinte conținuturile unui eseu scris de ei în cadrul unei conferințe de filosofie.
- evalueze corectitudinea unor argumente filosofice și să le discute argumentat.

4. Descrierea activităților:

- Conferințele de filosofie îi obișnuiește pe elevi cu modelul conferințelor academice și le oferă ocazia să folosească două media (eseu și prezentarea Power-Point) foarte relevante pentru comunicarea contemporană a ideilor. De preferat, ar trebui să existe câte o conferință la finalul fiecărui semestru.
- La fel ca la orice conferință / workshop academic, activitățile sunt împărțite în două părți:
 - Call for papers. Elevii trebuie să trimită un eseu de filosofie de aprox 1000 de cuvinte până la un deadline dinainte anunțat. Eseul va fi anonimizat și evaluat de trei referenți (doi elevi și profesorul, care supraveghează procesul). Modelul de evaluare se poate găsi în *Fișa de lucru 17a*. Eserile sunt ierarhizate pe baza punctajului, iar elevii de pe primele 6-8 locuri participă la conferințe.
 - Conferințele propriu-zise. Ideal, o conferință nu ar trebui să dureze mai mult de 2-3 zile (adică 2-4 ore de curs, dacă nu se poate organiza separat, în afara programului), cu 6-8 prezentări în total. O prezentare ar putea să dureze 15 minute, cu 10 minute Q&A (questions and answers). Astfel, într-o oră se pot prezenta două eseuri. Recomandări pentru crearea de prezentări Power-Point se găsește în *Fișa de lucru 17b*.
- Cele mai bune eseuri pot fi publicate pe platforma Acces Media.

5. Desfășurarea activităților

- La începutul anului școlar, le prezinți elevilor programul conferințelor și îi inviți să scrie eseuri pentru această activitate.
- Conferințele pot deveni un mod de evaluare și notare al tuturor elevilor, dacă le ceri tuturor să participe. Desigur, și modelul de desfășurare s-ar schimba în consecință. Noi vom prezenta aici un model în care nu toți elevii participă, ci doar cei care doresc. Dar tu poți face schimbări în structura desfășurării activităților care să înglobeze noua paradigmă.
- Conferințele constituie o echipă de evaluare, formată din doi referenți pentru fiecare eseu. Acești referenți pot să fie aceiași sau diferiți pentru mai multe eseuri.
- Elevii trebuie să trimită eseurile (de aprox o mie de cuvinte, dar tu poți decide cât de lungi să fie) până la un deadline determinat în prealabil. Eseurile sunt discuții critice ale unor argumente discutate la clasă. Vezi *Fișa de lucru 17a* pentru un model de structură.²¹ De recomandat să le transmiți și elevilor această fișă.
- Eseurile primite până la deadline vor fi anonimizate și trimise referenților. Aceștia au două săptămâni la dispoziție pentru a le citi și pentru a completa *Fișa de lucru 17a*. Tu vei colecta evaluările referenților și vei decide dacă acesta sunt corecte. Desigur, pentru munca depusă, referenții vor fi la rândul lor notați.
- Primele 6 aplicații (sau mai puține, depinde câte eseuri vei primi) vor participa la conferința de la sfârșitul semestrului, în care autorii eseurilor își prezintă munca, folosindu-se de o prezentare Power Point (sau Prezi, sau orice alt mijloc de prezentare similar).
- Organizarea propriu-zisă a conferințelor depinde de mulți factori: posibilitatea de a organiza o activitate extracurriculară, spațiu, disponibilitatea elevilor etc. Ține de tine cum îți gestionezi timpul și datele logistice. Recomandarea pentru prezentările propriuzise: 15 minute prezentare, 10 minute sesiune Q&A.
- Sesiunea de întrebări și răspunsuri (Q&A) nu ar trebui să dureze mai mult de 20 minute. Intervențiile elevilor ar trebui să fie scurte și la obiect. De obicei, regulile Q&A spun că o mână ridicată înseamnă o întrebare nouă, iar un deget ridicat indică o întrebare legată de întrebarea anterioară (follow-up). Sunt mai multe tipuri de întrebări care pot fi puse:
 - Întrebări clarificatorii, prin care elevii cer lămurirea anumitor termeni sau explicarea anumitor fenomene.
 - Obiecții, care se pot referi fie la structura argumentului prezentat de vorbitor, la teza acestui argument, sau la alte aspecte prezentate.
 - Intervenții pozitive, de încurajare sau de confirmare a unor afirmații enunțate de vorbitor.
 - Recomandări de prezentare.
- Este de subliniat că, deși toate aceste reguli par rigide în primă instanță, ele vor ajuta foarte mult la structurarea dezbaterilor și a prezentărilor. Și este important să-i faci pe elevii tăi să înțeleagă că nu este dificil să facă aceste exerciții, în măsura în care sunt dispuși să internalizeze pozițiile filosofice discutate și să înțeleagă că, într-un final, toate aceste dezbateri filosofice îi privesc într-un mod foarte direct și de multe ori concret.
- La finalul activităților, debriefing.

²¹ Vezi, de asemenea (pentru vorbitorii de limbă engleză), un ghid foarte bun al lui Jim Pryor, despre scrierea unui eseu filosofic: <http://www.jimpryor.net/teaching/guidelines/writing.html>.

Barem pentru evaluarea unui eseu filosoficirmații

ELEV:	NOTA FINALĂ:		
Evaluator:			
Criteriu de evaluare²²	PROCENT DIN NOTA FINALĂ	NOTĂ (1-10)	EXPLICAȚIE
1. Teza - Are eseu o teză clară? Este teza prezentată în introducere? - Prezintă elevul o hartă argumentativă a eseului, arătând astfel felul în care intenționează să întemeieze teza eseului?	10%		
2. Reconstrucția unui argument (Un argument sau mai multe, dar este de recomandat să fie doar unul) - Este prezentat contextul articolului / cărții în care se găsește argumentul de reconstruit? Prezintă elevul un context al dezbaterii în care textul primar este influent? - Este argumentul de reconstruit prezentat într-o formă clară și precisă? Sunt premisele argumentului clar identificate? Arată studentul cum teza argumentului urmează din adevărul premiselor? Arată cum premisele însele sunt justificate? - Sunt termenii tehnici folosiți explicați? - Prezintă elevul exemple care să ilustreze premisele argumentului?	30%		

²² Am adaptat întrebările formulate de Dennis M. Weiss (York College of Pennsylvania), care se pot găsi la adresa: http://faculty.ycp.edu/~dweiss/phl347_philosophy_of_law/Grading%20Rubric%20for%20Philosophy%20Papers.pdf

<p>3. Analiza critică a argumentului reconstruit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Este argumentul din secțiunea anterioară evaluat cu privire la validitatea / corectitudinea sa și cu privire la adevărul premiselor sale? (adică, dacă deductiv, este el valid? Dacă inductiv, este el un argument puternic? Sunt premisele acceptabile? Oferă premisele un temei suficient pentru adevărul concluziei?) - Dacă oferă o critică, este această critică clar și precis formulată? Oferă elevul argumente pentru adevărul criticii sale? (pentru aceasta, elevul nu ar trebui să ofere doar motive suficient de bune pentru a crede că obiecția sa este una corectă, dar să și arate cum anume atacă argumentul inițial. Și care sunt consecințele pentru acest argument?) - Sunt premisele contraargumentului clar și precis prezentate? (folosește Fișa 11a pentru inspirație) Sunt premisele întemeiate pe suficientă evidență? - Sunt afirmațiile empirice întemeiate corect? 	30%		
<p>4. Structura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Are eseul o introducere în care elevul explică ce va face în acest eseu? - Are eseul o concluzie care rezumă ce s-a făcut în acest eseu? - Leagă elevul argumentele prezentate de teza inițială? (Altfel spus, este teza eseului cu adevărat întemeiată?) - Este eseul organizat într-un mod clar și ordonat? 	15%		
<p>5. Stilul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Este textul clar și la obiect? - Este limbajul folosit precis mai degrabă decât vag? (Folosirea metaforelor și a figurilor de stil ar trebui să fie cât mai redus) - Evită elevul greșelile gramaticale, de exprimare și punctuație? - Sunt toate afirmațiile bazate pe surse exterioare citate într-un mod corespunzător? 	15%		

Reguli pentru o prezentare Power-Point bine făcută

Observații:

- Principiile de mai jos sunt cu totul orientative și nu asigură că prezentarea va fi perfectă. Ele sunt bazate pe experiența noastră.
- Regulile sunt formulate direct pentru elev, la persoana a II-a singular.
- Acesta este un set minim de reguli, pentru a nu încărca.

Regula 1. Fii concis!

- Prima regulă se referă la obiectivele prezentării. O prezentare bună nu urmărește să atingă prea multe subiecte, nici să prezinte prea multe teorii, ci se concentrează pe o problemă mică, pe care o analizează în profunzime.
- În cazul prezentărilor de filosofie, este de preferat ca prezentările să fie despre o singură idee filosofică - un argument, o teză, o premisă, o afirmație.
- În exercițiul prezentat în acest caiet, scopul este ca elevii să prezinte eseu pe care l-au scris în prealabil. Asta înseamnă că prezentarea va fi strict numai despre argumentul reconstruit și despre critica la acest argument.

Regula 2. Construiește un cuprins ușor de amintit! Și repetă-l des!

- Scopul slide-urilor este să fixeze o hartă mentală a discursului tău în mintea publicului. Structura prezentării de pe slide-uri și din discurs trebuie să fie deci foarte clară și ușor de urmărit. Nu încărca deci structura prezentării cu prea multe detalii inutile!
- În cazul conferințelor de filosofie, o structură uzuală este: (1) contextul dezbaterii, (2) argumentul discutat, (3) poziționarea autorului în raport cu argumentul discutat.
- La început, la sfârșit și după fiecare secțiune din prezentare asigură-te că repeți cuprinsul!

Regula 3. Fii concis 2.0!

- A treia regulă este despre conținutul unui slide. Folosește numărul minim de elemente pe un slide care să-ți permită să comunici ce doreai.
- Scopul slide-urilor este cel de ancoră, nu scop în sine. Rolul lor este să fixeze vizual elemente din discursul vorbitorului.
- Dacă folosești prea mult text sau prea multe imagini, atunci atenția auditoriului se va concentra pe acel conținut, ci nu pe discurs.
- Folosește mai degrabă imagini și diagrame, decât text. Iar dacă folosești text, permite publicului să citească fiecare cuvânt scris, fără să-l bruezi cu alt conținut (eventual poți să citești tu textul și să-i faci să te urmărească).

Regula 4. Fii clar!

- Stilul contează. Vorbitorul contează. Discursul contează. Faptul că folosești o prezentare Power-Point nu înseamnă că trebuie să te concentrezi mai puțin pe discurs. Discursul tău este principalul element al prezentării. Slide-urile Power-Point sunt doar o ancoră.
- Este foarte important să-ți notezi ideile despre care vei vorbi. Nu trebuie să notezi tot ce vei spune. De fapt, nici nu e de recomandat să citești un text dinainte scris (cu excepția situațiilor în care l-ai repetat atât de des și ai ajuns să poți să îl livrezi ca și cum nu l-ai citi - vezi discursurile lui Obama).
- Nu putem sublinia suficient de mult principiul că „dacă nu poți explica ceva unui copil de șase ani, înseamnă că nu înțelegi nici tu acel lucru”. Vorba lui Einstein este esențială în comunicarea științifică. Fii deci cât mai clar, folosind cuvinte cât mai ușor de înțeles, propoziții scurte, precis formulate. Folosește metafore și figuri de stil doar atunci când urmărești să stârnești emoții și să ilustrezi o idee. Altfel, folosește un limbaj cât mai precis!
- Limbajul paraverbal (dicția, viteza etc.) și nonverbal (postura, gestică etc.) sunt de asemenea foarte importante. Fii asertiv și punctează prin gesturi și prin intonație ideile importante, valorificând mesajul și mai mult prin limbajul paraverbal și nonverbal.

Regula 5. Începe și sfârșește cu o poveste!

- Suntem ființe fascinate de povești. Construiește-ți deci prezentarea ca o narațiune a unei aventuri (intelectuale)!
- Discuțiile filosofice încep de obicei de la o întrebare sau de la o problemă (paradox). Înțelegerea întrebării fundamentale care a dat naștere dezbaterii este începutul aventurii. Începe-ți prezentarea exact cu asta: cu prezentarea conflictului inițial care a făcut posibilă povestea despre care vei vorbi în continuare.
- În acest sens, este de recomandat să sfârșești cu o aceeași narațiune, concluzionând ce ai discutat până acolo. Prezentările sunt precum un cerc care trebuie închis.
- Și nu uita lucrul care poate contează cel mai mult atât în discursul public cât și în procesul de predare: fascinația! Vorbitorul, pentru a capta atenția publicului său și pentru a persuadea trebuie să încerce să fascineze.²³

²³ Pentru un interviu fascinant (și!) despre importanța fascinației în predare, o discuție cu Prof. Gabriel Sândoiu: https://www.bookaholic.ro/prof-gabriel-sandoiu-o-singura-metoda-are-efect-in-educatie-predarea-prin-fascinatie.html?fbclid=IwAR2t30UfiePtqIWriHjCSVYQQpBXEH2PD48abhM2O8ZQKTV_5MxkWOfq9ug

